

Těšínské princezny „dobývají“ Evropu

Dějiny těšínské větve slezských Piastovců a potažmo dějiny Těšínska nejsou spjaty jen s českým královstvím, ale také s jinými zeměmi Evropy.

Na mosazné epitafní desce Simona de Felbrigge je vyobrazena jeho choť, těšínská princezna Markéta (1370-1416), dcera Přemysla I. Nošáka.

- 1. Pomocí internetu vypátrej, kde se tato epitafní deska nachází.**
- 2. Vypátrej, jak se mohla princezna Markéta do této země dostat?**

Čeká Tě úkol naprosto detektivní! Jako indicie Ti může posloužit dcera Karla IV., Anna Lucemburská. Uvědom si, že Přemysl I. Nošák zastával na královském dvoře významné funkce.

3. Kdo byl Simon de Felbrigge? Pokus se zjistit nějaké podrobnosti z jeho života.

Na počátku 17. století se dokonce objevila myšlenka, nechat usednout na český trůn jednoho z potomků těšínské princezny. Jednalo se o Humphreye Tyndala (1547-1614), vicekancléře Univerzity v Cambridge. Mělo se za to, že je potomkem sestřence českého krále. Ve skutečnosti však byl její otec synovcem české královny, jak už ale dobře víš.

Těšínský kníže Přemysl II. (1420-1477) po sobě zanechal jediného potomka, dceru Hedviku (1470-1521). V jejích 8 letech však kníže umírá. Ochranu nad ní přebírá její bratranec Kazimír II. (1448-1528), který se stává knížetem.

V roce 1486 je Hedvika provdána za uherského magnáta a palatina Štěpána Zápolského. Po smrti manžela v roce 1499 zůstává v Uhrách a spravuje obrovský majetek. Hedvika Těšínská porodila Štěpánovi čtyři děti. Dvě z nich, Jan a Barbora, dosáhli pozoruhodné kariéry.

4. Již od mládí Hedvika Jana podporovala v jeho vysokém sebevědomí a v ambicích získat královskou korunu. Zjisti, zda se podařilo Janu Zápolskému stát se uherským králem a za jakých okolností? Dožila se toho jeho matka?

Spišský hrad je jedna z nejuzšířlejších hradních zřícenin na Slovensku. Od druhé poloviny 15. století reprezentativní sídlo rodu Zápolských.

Těšínské princezny „dobývají“ Evropu

5. Barbora Zápolská se narodila jako třetí dítě (první dcera) Štěpána Zápolského, pána na Trenčíně, hraběte spišského, vojvody sedmihradského, a Hedviky Těšínské. V roce 1512 se stala manželkou Zikmunda I. Starého na návrh Vladislava II. Jagellonského. Kdo byl Zikmund I. Starý a v jakém vztahu k němu byl Vladislav II. Jagellonský, král český a uherský?

Tma, špína, žádná hygiena. A k tomu zlé postavení žen a dětí, no a samozřejmě, absolutní nadvláda mužů... Tak takto vypadá populární obraz středověku. Hluboce je zakořeněná představa, že postavení žen ve středověku bylo velmi nízké a neměly možnost rozhodovat o svých záležitostech, o majetku, nemohly se vzdělávat, vdávaly se jen podle příkazu otce či poručníka. Samozřejmě, všechno z toho existovalo, ale nebyl to jediný možný způsob života středověkých žen. Středověk, za kterým se skrývá několik staletí, není jednotný.

Dnes již víme, že ženy uměly dobře číst a psát, a výrazně přispěly k rozšiřování vzdělanosti. Opisovaly rukopisy, studovaly na univerzitách, věnovaly se hudbě a medicíně... Asi nejvíce emancipovanou těšínskou kněžnou byla Sidonie Kateřina Sasko-Lauenburská.

Až v závěru středověku – paradoxně s nástupem renesance – se přístup k ženám výrazně změnil. Je otázkou, zda bychom spíše než o temném středověku, neměli spíše hovořit o temné stránce renesance.

